

Záró-szigorlat
Vizuális és környezetkultúra tanár (MA) 2 félév

1. A természet jelenségeinek számunkra megragadható azon törvényszerűségei, amelyeknek a művészetben is különleges jelentősége van.
2. Természeti formák, művészi formák kapcsolata, Aranymetszés, fraktálok a természetben és a művészetben.
3. A projekt módszer lényege és fellelhetősége más tanítási módszerekben.
4. A stúdium (a kockától az aktig) komplexsége és használhatósága a kreativitásban.
5. Anyagok és stílusok ütköztetése kreatív feladatokban.
6. A térábrázolás kifejezési eszközei és jelentőségük korunk művészei számára.
7. A figyelem szerepe a lokalizáció és a felismerés kérdésében, pszichológiai modellek.
8. Az illuzionista festészet a XX. század művészetében (példákkal).
9. Manner Dóra művészetpedagógiája.
10. Az optikai és az optika nélküli fotografiai képképzés formái.
11. Az analóg fotografiai képrögzítés fajtái (fotografiai eljárások, nemes eljárások).
12. A fotográfia műfaji besorolásai a szubjektív dokumentarizmus és a képzőművészeti fotó fő jellemzői (mindkét műfajból 5-5 magyar és külföldi alkotó példája).
13. A fotókollázs és fotómontázs megjelenése a képzőművészetben, létrejöttének körülményei (5-5 magyar és külföldi alkotó példája).
14. A nyolcvanas évek művészete — transzavantgárd, újfestészet, újeklektika (5-5 magyar és külföldi művész példája).
15. Művészet és/vagy anti-művészet (Marcel Duchamp, Andy Warhol, Jeff Koons, Damian Hirst, Murakami és mások).
16. A művészet és a művészettörténet végének kérdésköre C. Danto, Hans Belting, Vattimo és Pernecky Géza írásai nyomán.
17. Új anyagok és technikák alkalmazása a XX. század második felének művészetében (videó, videó-installáció, digitális eljárások, műanyagok, egyéni utak — 5-5 magyar és külföldi művész példája).
18. A nőművészet sajátosságai Amerikában, Európában és Távol-Keleten (5-5-5 művész példája).
19. Betűk, szavak, mondatok, mint képi elemek — szöveg és kép kapcsolata a képzőművészetben (5 - 5 magyar és külföldi művész példája).

20. Asszamlázs, environment, happening (5 – 5 magyar és külföldi művész példája).
21. Land art, nature art (5 – 5 magyar és külföldi példa).
22. Az ökológiai gondolkodás megjelenése a művészetben – recycling art ökoművészet (5—5 magyar és külföldi példa).
23. A művészei új formái, új helyszínei a public art (graffiti, street art, new genre, public art) műfaji sajátosságai, kapcsolata a politikával, a médiával, a városlakókkal.
24. Erőterek kialakulása a képzőművészetben.
25. A lineáris perspektivikus felfogással szemben megjelenő térábrázolási rendszerek (példákkal illusztrálva).
26. Az Erdély Miklós művészetelméletét meghatározó kreativitás-kutatások.
27. A környezet és tárgykultúra helye az ember világgképének alakulásában.

Kísérlet az ősi tárgykultúra máig fennmaradt rítusainak értelmezésére, és egyes rítusainak megvalósítására. (Történelmi áttekintés: pl. szimbólumok – népi hagyományok – maszkok – jelentéssel bíró ornamentika, hitvilág öltözködés, stb.)

A színszimbolika fontossága és annak ismertetése az általános iskolai és különösen a gimnáziumi oktatásban

28. Az új környezeti jelenségek, korunk vizuális világgképének alakulása
  - a) A tudomány és a technika környezet alakító hatása. A globalizálódó világ hatása a makró és mikro környezetre.)
  - b) Az egyszer használatos tárgyak dömpingjének hatása a gondolkodásra és ez által a tárgyi, valamint a képi gondolkodásra is.
  - c) A világválság jelenségeire adott válaszok: a modern társadalom mítosztalansága.

BIBLIOGRÁFIA

- Dernpsey, Amy: A modern művészet története. Stílusok, iskolák, mozgalmak. Képzőművészeti Kiadó, Budapest, 2003.
- Bernard, Edina: A modern művészet 1905-1945, Larousse, Helikon Kiadó, Budapest, 2000.
- Pradel, Jean—Louis: A jelenkor művészete, Larousse, Helikon, Budapest, 2002.
- Read, Herbert: A modern festészet. Corvina Kiadó, Budapest, 1965.
- Read, Herbert: A modern szobrászat, Corvina Kiadó, Budapest 1968.
- Andrási Gábor – Pataki Gábor – Szűcs György Zwickl András: A magyar képzőművészet a XX. században. Corvina Kiadó, Budapest.
- Hegyí Lóránd: Élmény és fikció. Modernizmus – avantgárd – transzavantgárd. Jelenkor Kiadó, Pécs, 1991.
- Tatai Erzsébet: Művészettörténeti ismeretek Enciklopédia Kiadó, Budapest, 2004.
- Hegyí Lóránd: Radikális eklektika. A nyolcvanas és kilencvenes évek magyar művészeti in: Katalógus Mythos Memoria Historia. Fővárosi Képtár, Kiscelli Múzeum, 1997. (www.art-hungry.com).
- Barrow, John D: A fizika vilásképe Akadémiai Kiadó, Budapest 1994.
- Barrow, John D: A Művészi Világegyetem, Vince Kiadó, Budapest 1995.
- Capra. Fritjof: A fizika taója. A modern fizika és a keleti miszticizmus közötti párhuzam feltárása, Tericum Kiadó, 1983.
- Falus Róbert: Az aranymetszés legendája, Magyar könyvklub, Budapest, 2001.
- Fél Edit, Hofer Tamás, K. Csilléry Klára: A magyar népművészet Corvina Kiadó, 1969.
- Haraszty-Fyvaldszky-Gracza: Mikroszkópos növényanatómia Tankönyvkiadó, Budapest, 1982.
- Hargittai Magdolna: Képes szimmetria, Galenus Kiadó, Budapest, 2005.
- Hofstadter, Douglas. R.: Gödel, Eschere, Bach: Egybefont Gondolatok Birodalma. Tipotex, Budapest, 2002.
- Lantos Gábor A szimmetriák világa, a világ szimmetriái. Dialóg Campus Kiadó, Budapest – Pécs, 2000.
- Masaru Emoto: A víz titokzatos élete. Édesvíz Kiadó, Budapest, 2008.
- Mlodinov, Leonard: Euklidész ablaka. A geometria története a párhuzamosoktól a hipertérig. Akkord Kiadó, 2001.
- Molnár V. József: Világ –Virág. A természetes műveltség alapjelei és azok rendszere. Örökség Könyvek, Budapest, 1996.
- Pap Gábor: Jó pásztorok hagyatéka, Magyar Népművészet. Pódium Műhely Egyesület. Magányos Kiadó, Debrecen, 1993.

Perneczky Géza: Fraktlok és viselkedésminták. Kijárat Kiadó, Budapest, 1998.

Purce, Jill: The mystic spiral, Journey of the Soul. Thames and Hudson, 1990.

Rees, Martin: Csak 6 szám, Az Univerzumot kialakító erők, Vince Kiadó, 2001.

Stewart, Ian: A természet számai. A matematikai képzelet irreális realitása. Kulturtrade Kiadó, Budapest, 1997.

Weyl Hermann: Szimmerica, Gondolat, Budapest, 1982.

Farkas András (szerk.): Vizuális művészetek pszichológiája I-II. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1997.

Arnheim, Rudolf: A vizuális élmény. Gondolat, Budapest, 1979.

Panofsky, Erwin: A jelentés a vizuális művészetekben. Gondolat Kiadó, Budapest, 1980.

Clark, Kenneth: Nézeteim a civilizációról. Gondolat Kiadó, Budapest, 1985.

Kent, Sarah: Kompozíció. A kép elemek elrendezésének elmélete és gyakorlata. Szemtanú Sorozat. Park Könyvkiadó, Budapest, 2001.

Bernard, Edina: A modern művészet 1905 – 1945. Helikon Kiadó, Larousse. (Művészettörténeti szabadegyetem sorozat): Cole, Alison: Perspektíva. A térábrázolás a reneszánsztól a pop-artig. Szemtanú Sorozat. Part Kiadó, Budapest, 1993.

A művészet története c. sorozat kötetei. Corvina Kiadó, Budapest.

R. L. Gregory – E. H. Gombich: Illúzió a természetben és a művészetben.

Kepes György: A látás nyelve

Ajánlott weboldalak:

Julia set – Wikipedia, the free encyclopedia.

Royal Society Publishing – Proc. R. Soc. B(1996) – Volume 275 – Number 1630, January 07. 2008. p. 11- 17. – Geometry and self-righting of turtles – Journal Article.

The Fibonacci Numbers and Golden section in Nature.

Aranymetszés. (magyar nyelvű).

Fraktál. (magyar nyelvű).